

Snöån förr och nu

Snöån är en gammal bergsmansby belägen vid sjöarna Haggen och Saxen i västra delen av Smedjebackens kommun. Byns historia sträcker sig ca 400 år tillbaka i tiden. Redan 1524 fanns en enklare hytta "Jätthyttan" vid Getbovallen. Snöån var då en fäbod under Hagge.

Under 1500-talets senare del etablerade sig fyra bergsmän i Snöån och 1598 uppfördes en ny hytta vid Snöåns utlopp i Haggen. Dessa bergsmän var Lars och Erik Jons norr om ån, Daniel Israelsson söder om ån och Olof Olofsson i Lilla Snöån. Från dem utvecklades sedan byn och vid storskiftet ca 1800 fanns ett tjugotal större och mindre gårdar i Snöån. Ån i dag finns några familjer i byn med anor från bergsmännen.

Hyttan blåstes ned 1886 efter att under 300 år varit byns viktigaste "industri", vid sidan av jord- och skogsbruk. Men här har även smeder, skomakare, sömmerskor och socknens förste glasmästare verkat samt på 1880-talet en kvinna som sysslade med hårarbeten.

Under 1900-talet har byn haft minkfarmer, stuteri, gengasfabrik, hålstensfabriker och mejeri. På 1920-talet drev Jernkontoret en kolarskola i Snöån. Både Stora och Lilla Snöån hade lanthandel. Byborna kunde under några decennier i mitten av 1900-talet roa sig på festplatsen "Logen" i Lilla Snöån, där det fanns dansbana och biograf.

På gränsen mellan Stora och Lilla Snöån byggdes 1881 en ny skola i slagsten. Numera är skolan nedlagd och används som samlingslokal för Snöåns befolkning. Här firas valborgsmässoafton och midsommar, anordnas höstmarknad, trivselkvällar och kursverksamhet. I skolan finns byns omfattande bildarkiv med 800 bilder som visar livet och människorna i byn i äldre och nyare tid.

I Snöån finns idag levande jordbruk, såg och grustag. Inom byn ligger vattentäcker som förser Smedjebacken med det näst bästa dricksvattnet i Sverige. Grand Hotell Elektra i Ludvika har ofta konferenser och aktiviteter i samband med dessa förlagda till byn och dess vackra omgivningar.

I Snöån finns idag ca 100 hushåll. Befolkningen trivs i sin natursköna by och pendlar till arbete och affärer.

Älgmark Malingsbo-Kloten

I Bergslagens djupa skogar befinner du dig i trakter som sen urminnes tider präglats av nybyggaranda och överlevnadsförmåga. I Älgmark samarbetar företag, föreningar och privatpersoner för att göra området känt och kunna visa ännu fler besökare allt som finns att se och göra här, i hjärtat av Bergslagen.

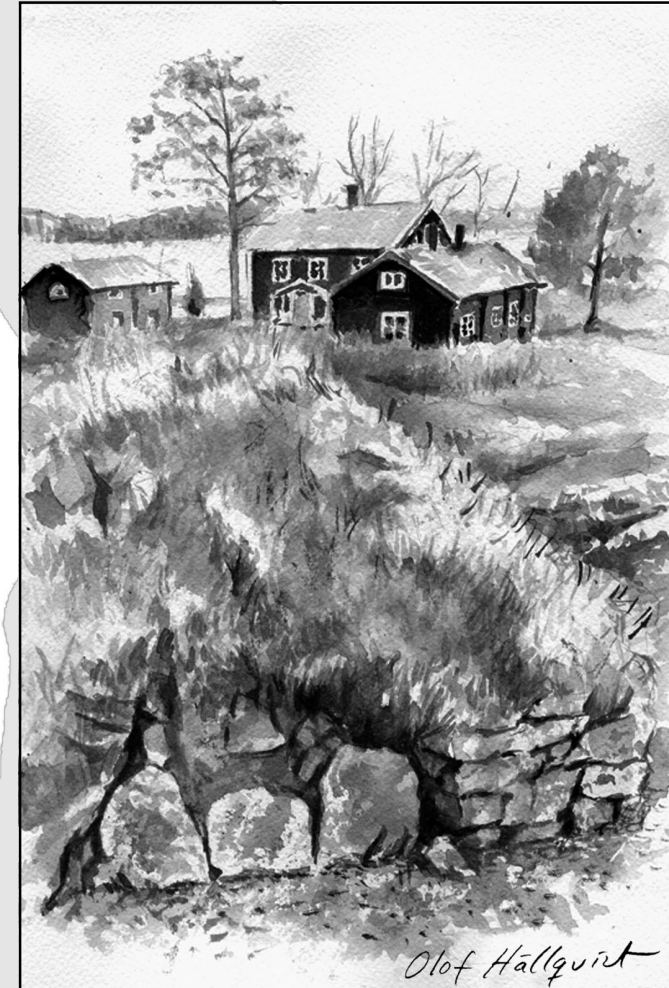
Med hjälp av våra "Strövtåg i byn" kan du gå på upptäcksfärd i följande byar med omgivningar: Malingsbo, Kloten, Björsjö, Nyfors, Snöån, Hagge, Tolvsbo, Gärdsjöbo/Hedbyn/Källan, Baggådalen, Riddarhyttan, Grimsö/Allmänningbo/Hägernäs/Morskoga, Gammelbo, Ramsberg och Löa.

På www.algmark.nu hittar du allt vad området har att erbjuda från företag, föreningar, organisationer och privatpersoner.

Välkommen till ÄlgSkogen!

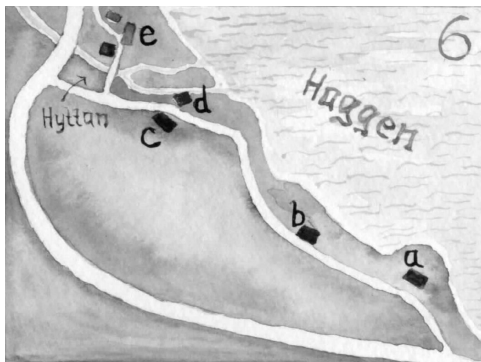
www.algmark.nu

Älgmark Malingsbo-Kloten delfinansieras av EU:s Strukturfond

STRÖVTÅG I BYN

Gamla vägen

1. Snöå hyttområde. Den gamla hytttriuinen har tagits fram och skyltar berättar om gångna tiders arbete vid hyttan som drevs under nästan 300 år. Tack vare det kraftiga vattenflödet i ån hade Snöå hytta en betydligt längre säsong än andra hyttor i närheten. Uppströms låg tidigare en såg.

2. Finnbacken. Här etablerade sig Per Hindersson Finne redan i början på 1600-talet. Från Finnbacken kan man gå längs den gamla **Kyrkstigen** till Göberget. Snöåborna vandrade den här vägen till Norrbärke kyrka.

3. Minnessten över byggnationen av vägen mot Björsjö som var ett nödhjälpsarbete 1921-23.

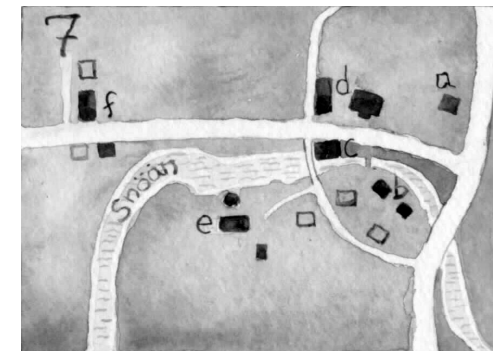
4. Gladmans var ett av Snöåns två soldatorp.

5. "Rö-logen". Strax intill en av de gamla bergsmansgårdarna, förr Olof Ols, ligger denna lada där försäljare av grisar från Mälardalen kunde övernatta på sin väg norrut.

6. Gamla vägen genom byn. a) *Lövnäset* som var byns första skola. b) *Linbastun* med sitt vackra tak med hjärtegel. Den har använts som rökbastu och senare som smedja. c) *Bergsmansgården* Erik Ers. d) Mittemot ligger en gammal *bagarstuga*. e) På andra sidan ån ser man ytterligare en *bergsmansgård* uppförd på Erik Jons hemman under senare

Illustrationer: Lisa Lager

Stora Snöåvägen

delen av 1800-talet. Den gamla parstugan närmast ån är daterad till 1752.

7. Stora Snöåvägen. a) Norr om vägen syns en äkta *finnria*, troligen från början av 1700-talet. b) Söder om ån ligger en liten *smedja* och en *svenskbastu*. c) Det stora röda huset invid vägen är en gammal *kvarn* och inrymmer även en kraftstation. d) Den gula *bergsmansgården* på motsatt sida av vägen är byggd på 1820-talet. Uthusen är troligen flyttade från Erik Jons. e) Vid kraftverksdammen ligger "*Villan*" med sin snickarglädje. Den byggdes 1896 som pensionärsbostad åt en bergsman och har genom åren varit pensionat "*Anglicia*", alkoholistanstalt, arrendatorsbostad och sommarhus, innan den renoverades på 1980-talet. f) Västerut efter vägen ligger den *f d affären* och mitt emot ett tillhörande magasin.

8. Bad

Snöå skola i början av 1940-talet.